

6.8. Retsmidler og håndhævelse

Udvalget overvejer, om der er behov for ny lovgivning med henblik på at opfylde kravet i direktivets artikel 7 om, at klage skal kunne indgives til »retslige og/eller administrative instanser«.

6.8.1. Udvalgets overvejelser

Det er udvalgets opfattelse, at dette krav er opfyldt gennem dansk rets almindelige regler om domstolsprøvelse og adgangen til administrativ kontrol af offentlige myndigheders virksomhed, hvorfor der ikke er anledning til i ny lovgivning at fastsætte nærmere regler om adgang til domstolsprøvelse. Der henvises til betænkningen s. 187.

Efter udvalgets opfattelse er der ligeledes ikke behov for ny lovgivning med henblik på at opfylde direktivets krav om, at medlemsstaterne dels skal sikre, at enhver, der mener sig krænket, kan indgive klage, dels skal sikre, at foreninger, organisationer og andre juridiske personer, der efter kriterierne i deres nationale ret har en legitim interesse i at sikre, at direktivets bestemmelser overholdes, er berettigede til – enten på vegne af eller til støtte for klageren med denne godkendelse – at indtræde som part i klagen til retslige og/eller administrative instanser med henblik på håndhævelse af forpligtelserne i direktivet. Der henvises til betænkningen s. 188 f.

6.8.2. Integrationsministeriets overvejelser

Integrationsministeriet finder i lighed med udvalget og af de af udvalget anførte grunde, at der ikke er behov for ny lovgivning med henblik på at opfylde direktivets artikel 7.

6.9. Bevisbyrde

Der følger af direktivets artikel 8 nærmere regler om delt bevisbyrde.

6.9.1. Udvalgets overvejelser

Det foreslås, at der fastsættes en til direktivets artikel 8 tilsvarende bestemmelse i lovudkastet, dog således at ordet »fremfører« i artikel 8 skal ændres til »påviser«. Denne sproglige ændring svarer til den ændring, der blev foretaget i forbindelse med gennemførelsen i ligestillingslovgivningen af den tilsvarende bevisbyrde-regel i direktivet om bevisbyrden i forbindelse med forskelsbehandling på grund af køn (bevisbyrdedirektivet). Der henvises til betænkningen s. 192.

6.9.2. Integrationsministeriets overvejelser

Integrationsministeriet kan tiltræde udvalgets udkast til bestemmelse om delt bevisbyrde. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 7.

6.10. Repressalier

Det følger af direktivets artikel 9, at medlemsstaterne i deres retsorden skal indføre de nødvendige foranstaltninger til at beskytte enkeltpersoner mod repressalier som reaktion på en klage eller enhver form for retsforfølgning med det formål at sikre, at princippet om ligebehandling iagttages.

6.10.1. Udvalgets overvejelser

Udvalget finder, at der i ny lovgivning bør indsættes et forbud mod repressalier svarende til direktivets bestemmelse.

Udvalget finder endvidere, at der med henblik på at sikre en korrekt gennemførelse af direktivet ikke bør fastsættes særlige krav til, hvilken klage eller retsforfølgning en enkeltperson skal have indgivet eller iværksat, udover at klagen m.v. skal være fremsat med det formål at sikre, at princippet om ligebehandling iagttages. Beskyttelsen finder således anvendelse i forhold til såvel klage til en domstol eller anden myndighed som klage, der indgives direkte til den private virksomhed, der påstås at have udøvet forskelsbehandling. Der henvises til betænkningen s. 194.

Repressalier er ikke en form for ulovlig forskelsbehandling, hvorfor princippet om delt bevisbyrde ikke gælder i forhold hertil. Da de særlige hensyn, der har begrundet anvendelse af særlige bevisregler i sager om forskelsbehandling, ikke i samme omfang gør sig gældende i forhold til sager om repressalier, er det udvalgets opfattelse, at der ikke bør fastsættes særlige bevisbyrde-regler for sådanne sager. Der henvises til betænkningen s. 195.

6.10.2. Integrationsministeriets overvejelser

Integrationsministeriet kan med en enkelt redaktionel ændring, der alene har karakter af en sproglig præcisering, tiltræde udvalgets udkast til bestemmelse om repressalier.

Integrationsministeriet finder således, at »enhver form for retsforfølgning« bør erstattes med »nogen form for retsforfølgning«. Der er ikke med denne sproglige ændring tilsigtet nogen form for begrænsning m.v. af bestemmelsens anvendelsesområde.

Lovforslaget er i øvrigt udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 8.